

פרשת קרח

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע

עד כה היו הטענות כלפי שמים, אולם לאחר שאמונתם בה' התחזקה, באו בטענות אל משה עצמו, ובראש המתקוממים עומד קורח

תלונות וטענות הם לא דבר חדש אצל עם ישראל במדבר. בפרשת 'בהעלותך' קראנו על תלונות בני-ישראל על מחסור בבשר, ובפרשה שלאחריה, 'שלח', היינו עדים להסתת המרגלים עד הכניסה לארץ. עד כה היו הטענות כלפי שמים, אולם לאחר שאמונתם בה' התחזקה בעקבות המאורעות האחרונים, באו בטענות אל משה עצמו.

המרד

בפי הצובאים על פתח אוהלו של משה היתה טענה חדשה-ישנה: לא די לך שהתמנית למלך, עוד ממנה את בני משפחתך לתפקידים הבכירים בעם? הרי "כל העדה כולם קדושים" - כולם שמעו מפי הגבורה את עשרת הדיברות - כולם קדושים!

בראש המתקוממים עמד קורח, בן דודם של משה ואהרון, שגם הוא היה נכדו של לוי וראה את עצמו מתאים לתפקיד הכהן הגדול. לעזרתו גייס את עזרתם של 250 ראשי בתי הדין ויחד הסיתו את כל העם כנגד משה.

משה אינו נרתע. הוא מבהיר לקורח ועדתו כי כל המינויים נקבעו על ידי הקב"ה בעצמו וממילא הוא זה שיוכיח לעיני כולם כי בחר באהרון ובבניו. הוא קורא לקורח ועדתו לקחת מחתות (כלים ששורפים בהם את הקטורת) ולהתייצב למחרת בבוקר לפני ה' יחד עם אהרון. האיש אשר לו יענה ה' ויקבל את קורבנו, הוא-הוא האיש הטהור, בעוד שהיתר ישרפו באש כנדב ואביהוא, בני אהרון, שהקטירו אש זרה. עד למחרת מנסה משה לדכא את המחלוקת בדרכי שלום. קורח, לעומתו, ממשיך להסית את העם.

משה פונה אל בני לוי שבין המורדים ומנסה לנתקם מהחבורה הרעה: "המעט מכם (לא מספיק לכם) כי הבדיל אלוקי ישראל אתכם מעדת ישראל. . . לעבוד את עבודת משכן ה'. . . וביקשתם גם כהונה". הוא מנסה לפייס את דתן ואבירם, ממנהיגי שבט ראובן, ולהניאם מן המחלוקת, אך אלו עונים בחוצפה לקריאתו: "העיני האנשים ההם תנקר, לא נעלה-!" אפילו אם תשלח לנקר את עינינו, לא נבוא אליך! מן העבר השני הסתובב קורח בין אוהלי השבטים ופיתה אותם בדברי ליצנות על משה ואהרון.

הדיכוי

למחרת התכנסו כולם סביב אוהל מועד כדי לראות מה יעלה בגורלם של מאתיים וחמישים נשיאי העדה. ה' התגלה בעמוד הענן ופחד פקד את כל העם. האם בגלל מיעוט צעקני יעניש ה' את כולם? חששם נמוג משנצטוו להתרחק מאוהלי קורח ומשפחתו כי רק בהם יהיה הנגף, משה מודיע באוזני כל הנוכחים כי אם האנשים האלו ימותו במיתה רגילה, הצדק איתם, אבל אם לפתע תפצה האדמה את פיה ותבלע את כל החוטאים, אז ידעו הכל כי הוא לא בדה שום דבר מליבו וכי כל האנשים שבחר היו על פי ציווי ה'. בסיימו את דבריו נשמע רעש גדול וכל החוטאים במחלוקת, הם, משפחותיהם וכל רכושם, נבלעו באדמה!

אלעזר בן אהרן נצטוו לקחת את המחנות, שהחזיקו 250 ראשי בתי הדין, ולצפות בהן המזבח, כדי שהדבר ישמש זכרון והתראה, למען לא תישנה חלילה אותה מחלוקת על תפקיד אהרון ובניו.

פרשת קרח

אם לרגע היה נדמה כי הכל שב על מקומו בשלום הרי שכבר למחרת בא העם בתלונה חדשה למשה: "אתם המיתם את עם ה'". באותה שעה עלה הענן מעל אוהל מועד לאות כי הקב"ה חפץ לדבר עם מנהיגי העם.

משנכנסו משה ואהרן אל אוהל מועד הודיע להם ה' כי החלה מגיפה בקרב העם.

משה שולח את אהרן עם הקטורת בידו אל המחנה והמגיפה נעצרת. כדי להפריך באופן סופי את כל הטענות נצטוו כל ראשי השבטים להביא את מקלותיהם, בהם הנהיגו את שבטיהם, לאוהל מועד, כשעל כל מטה נכתב שם השבט. אף מטהו של אהרן הכהן הושם שם. והנה, באותו לילה פרח מטה אהרן, ראש שבט לוי, ואף הוציא שקדים. כל זה היווה סימן לבחירתו יחד עם שבט לוי מכל שאר העם לשרת בעבודת הקודש. המטה המופלא נשאר למשמרת באוהל מועד לזכרון.

מתנות כהונה

לאחר שנהדפו כל ההתקפות על מעמד שבט לוי והכהנים, פונה הקב"ה אל אהרן ומונה בפניו את התפקידים העיקריים של בני שבטו. בין היתר מחובתם לדאוג לשמירת הקודש. עליהם מוטלת האחריות ש"זר", מי שאינו כהן או לוי, לא יגע בקודש. אם חלילה אירע כדבר הזה, נופל העוון על ראשם.

הכהנים הם שליחי העם וכדי שיהיו עסוקים בתפקידם ללא טרדות פרנסה וכד' נצטוו בני ישראל לדאוג למזונותיהם ולתת להם 24 "מתנות כהונה". בין המתנות: חלקי קרבנות - זרוע, לחיים וקיבה, ראשית גז הצאן, ביכורים, פדיון הבכורים ועוד.

מאחר שלשבט לוי אין חלק ונחלה באדמת הארץ כי "ה' הוא נחלתם" מביאים בני-ישראל ללוויים מעשר (אחד מעשר) מתבואתם ומעשר זה נקרא בשם "מעשר ראשון". הלוי עצמו נותן מעשר, מן המעשר שקיבל, לכהן.

ברית על מלח

כל המתנות שנצטוו בני-ישראל לתת לכהנים, מיועדות למעשה לקב"ה, אלא שהוא נותן אותן לכהנים. כדי לקבוע ולתת תוקף לדבריו כרת הקב"ה ברית עם אהרן. הברית נערכה על המלח, המתקיים לעולם ואינו מסריח.

מקור: maale-adumim.com